הדר פרק ששי עירובין סט.

אימא אינו אוסר. לר"מ: **והתניא.** בגימטריא: **עד שלא נתן כו'.** אישראל שלא עירב קאי: **יכול לבטל.** אע"ג דמומר[ד] הוא לחלל שבת יכול לבטל: **כמויד אין יכול לבטל.** קסבר ר' יהודה מחלל שבת אין יכול לבטל כלא שבירות: **אוסר.** דהדר שקליה לרשותיה וכשוגג נמי קנסו שוגג אינו מזיד: **כמה דברים אמורים.** ר"מ קאמר לה דאילו ר' יהודה לגישנא דמתני' קאמר דלא מהניא חזקה ולגישנא דברייתא דקאמר ר' יהודה עד שלא מחשך טעמא לאו משום דלא מהניא חזקה הוא אלא משום דקסבר הרי הוא כעובד כוכבים וגבי ישראל שביטל אינא לגמיר דאפי' לר' יהודה מהניא חזקה וכמה דברים אמורים דברי הכל הוא: **ובא אגן אגן.** לר' יהודה עד שלא יוציא אלמא מהני ביטול כל כמה דלא הדר ביה וכחזקה הוא דפליג דקסבר לא מהניא: **ואיבעיא אימא.** מתני' דמשמע לדוקי מבטל במומר לחלל בגלעד: **גילוי פנים.** תלוף: **מומר הוי.** בתמיה וכי משום גילוי פנים חשיב ליה מומר: **מומר בגילוי פנים.** בפרהסיא: **כר' יהודה.** דלר"מ מומר לחלל שבת בפרהסיא מבטל: **כחומרתא דמדושא.** טבעת שחומתה ממין אחר ואמרי' במסכת שבת (דף נט:) היא של אלמוג וחומתה של מתכת אסור לצאת בה. חומרתא חומה. מדושא לא אתפרש. ובדקתי במס' שבת ולא נשנית שם לענין שבת אלא לענין טומאה ואומר אני חומרתא דמדושא קצר של נושם אחד ממיני הבשמים וכי האי גוונא אמרי' בשבת (דף סב.) דאין יוצאין בחומרתא דפילון וחייב עליו חטאת משום דמשאוי הוא ואינו תכשיט אדם: **כגון זה.** שמחלל שבת בגלעד: **איזהו ישראל מומר.** דמשכיון ליה מומר לכל מילי: ר' מאיר ורבנן במס' נכורות נפר' עד כמה (דף ל:): עד

והתנן [ה]מי שנתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד אוסר דברי רבי מאיר אמר רב יוסף אימא אינו אוסר אביי אמר לא קשיא כאן שהחזיקו בני מבוי במבוי כאן שלא החזיקו בני מבוי במבוי והתניא עד שלא נתן רשותו הוציא בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בשוגג יכול לבטל במזיד אינו יכול לבטל מי שנתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד אוסר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [א]במזיד אוסר בשוגג אינו אוסר במה דברים אמורים בשלא החזיקו בני מבוי במבוי אבל החזיקו בני מבוי במבוי בין בשוגג ובין במזיד אינו אוסר: אמר מר ר' יהודה אומר בלשון אחרת מהרו ועשו צורכיכם במבוי עד שלא תחשך ויאסר עליכם אלמא נכרי הוא והא אנן עד שלא יוציא תנן אימא עד שלא [ו] יוציא היום ואיבעית אימא לא קשיא כאן במומר[ז] לחלל שבתות בצנעא כאן במומר לחלל שבתות בפרהסיא כמאן אזלא הא דתניא מומר וגילוי פנים הרי זה אינו מבטל רשות גילוי פנים מומר הוי אלא מומר בגילוי פנים אינו יכול לבטל רשות כמאן כר' יהודה ההוא [ח] דנפק בחומרתא דמדושא כיון דחזייה לר' יהודה נשיאה כסייה אמר כגון זה מבטל רשות לר' יהודה אמר רב הונא איזהו ישראל מומר זה המחלל שבתות בפרהסיא א"ל רב נחמן כמאן אי כר"מ דאמר[ט] חשוד לדבר א' חשוד לכל התורה כולה אפי' בא' מכל איסורין שבתורה נמי אי כרבנן האמרי [י]חשוד לדבר א' לא הוי חשוד לכל התורה כולה עד

והא תנן מי שנתן רשות כו'. הא דפריך אברייתא טפי מאמתני' משום דבברייתא מסייע הא דברי ר"מ:

הוציא בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל. פירש בקונטר' אע"ג דמומר[ד] הוא לחלל שבת יכול לבטל ר' יהודה אומר במזיד אינו יכול לבטל קסבר מומר לחלל שבת אינו יכול לבטל כלא שבירות ומדתולה טעם בקונטרס משום מומר צריך לומר דבפרהסיא קאמר כדמסיק דדוקא בפרהסיא לר' יהודה אינו יכול לבטל רשות ואפ"ה לר"מ מבטל רשות ובסמוך נמי דקאמר מומר בגילוי פנים אינו מבטל רשות כמאן כר' יהודה פירש בקונטר' דלר"מ במומר לחלל שבת בפרהסיא מבטל ומימה דבמתני' קתני לדוקי הרי הוא כבכרי כדמסיק לעיל ומשמע ברש פירקין דרשב"ל דמתני' ר"מ וי"ל דוהאי כולה מתניתא עד ר' יהודה ר"מ קתני לה כדמסיים בה בברייתא דכל ר"מ דר"מ שונה דברי רבותיו דברי חכמים ודברי ר"ג ואפשר דסבר כר"ג דאמר לדוקי אינו כנכרי (ג) ועוד מדפליגי ר"מ ור' יהודה אליבא דר"ג משמע נמי דבר"ג סבירא ליה ומיהו לא משמע כלל לפרש ברייתא זו מטעם מומר חדא דלמה ליה למנקט הוצאה הוה ליה למימר שחילל שבת בכל מלאכה שחילל ועוד דמשמע דמשום דהוצאה בשבת זו דקתני עד שלא נתן רשותו הוצאה ועוד דמשמע סתם הוצאה בכל ענין בין בצנעא בין בפרהסיא כמו מי שנתן רשותו והוצאה דסיפא ומפרש ר"י דהכא לאו מטעם מומר קאמר דמומר לא שייך אלא באדם הרגיל לחלל שבתות ואינו מזהר כלל אבל הכא לא הרגיל אייר אלא שנמקרה בעצמה אירע כך שהוצאה שהיה דחוק לפי שעה ואם בשבת שעברה עשה כן אפי' במזיד לא היה מזיק כלום אפי' לר' יהודה דלאו מומר הוא כדפירשתי אלא דוקא בשבת זו דמאחר שהחזיק ברשותו אינו יכול לבטל כמו החזיק אחר ביטול דאין יכול עוד לבטל ור"מ סבר דיכול לבטל משום דלא חשיב מחזיק כיון שאחר הנתינה לא החזיק: **כאן** בטומר לחלל שבתות בפרהסיא. לפירוש הקונט' שהוצאה במזיד דלעיל חשיב מומר אפי' במילי דרבנן וכן משמע מדלא משני הא והא ונותנים רשות קודם שגזרו עליהם ר' אמי ור' אסי בס"ק דחולין (דף י:) הא סתם כותים אינם מאמינים בדברי חכמים ואפי' בפרהסיא ולא מזהרי וי"ל שרגילים הם ליזהר לפי שילאים מחכמים כדאשכחן בגנה פרק בנות כותים (דף לג:ז) אע"פ שלדוקים אנו[ז] מתירלאן אנו מפני הפרוצים: **ביון** דחזייה לר' יהודה נשיאה כסייה. ות"ק והא ר' יהודה נשיאה גופיה נפק בחומרתא דמדושא כדאמרי' במועד קטן בפרק מי שהפך (דף יב:) ומירץ ר"מ דהאי גברא דהכא נפק ברשות הרבים ותסם בחצר ומימה אפי' בחצר משמע התם דאסור דקאמר על ר' אמי דאיקפד מאי טעמא איקפד אי משום חומרתא דמדושא והא תניא השירים והזמרים והטבעות הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר ואמר עלה דהכיא כריתא בסוף פרק כירה (שבת דף מו:) אמר עולא מאי טעמא הואיל ואיכא חורא כלי עליהן ומדנקט טעמא דחורא כלי משמע דאסור להתקשט בהם בחצר דלא חזו בשבת ואפ"ה שרי לצורך גופו ולצורך מקומו כמו כל דבר שיש חורא כלי עליו אע"פ שמצלחתו לאיסור כדאמר בפרק במה אשה (שם דף סד:) כל מקום שאסרו חכמים בלאתו בו לרה"ר אסור לצאת בו בחצר חוץ מבגדי ואפ"ה בגדים במה דברים אמורים בשלא החזיקו בני המבוי במבוי, אבל אם הוציאו הכלים שלהם והחזיקו בני המבוי במבוי, אע"פ שהוציא הוא בין בשוגג בין במזיד אין (אוסרין) [אוסרין]. אמר מר רבי יהודי' אומרה בלשון אחרת מהרו ועשו צורכיכם במבוי עד שלא תחשך ויאסר עליכם אלמא גוי הוא. ואין ביטול רשות מועיל במקום גוי עד שישכיר. והא אנן תנן במתני' עד שלא יוצא ויאסור עליכם אלמא לאו

אי כר"מ אפי' בא' מכל איסורין נמי. והר"ג תניא בהדיא בנכורות בפ' עד כמה (דף ל.) נחשד לדבר אחד נחשד לכל התורה כולה דברי ר"מ ותימה דכפ' זה נוכר (סנהדרין דף מ.) גבי פלוגתא דאביי ורבא דאוכל נבלות להכעיס ורבא אמר כשר בעי לאוקומי רבא כר' יוסי דאמר הוחש בדיני

מסורת הש"ס

ה) [לקמן עמוד ב], ו) [שם ל"ח: מגומה, וכן להלן משומד], ז) נכורות דף ל., ד) נפ"ח: דמשומד, וכ"כ בסה"ע, ח) נפ"ח: דמשומד, וכן להלן, ט) [ע"ש דהתם איתא אע"פ שנתי לדוקים הן מתירלאות מן הפרוצים ולכן נ"ל מלאשכחן דיומא פרק ח' דף יט: דשם איתא בלשון זה], י) נפ"ח: אע"פ שבדיקות הן מתירלאות.

הגהות הב"ח

(א) גס' אימא עד שלא יצא היום: (ב) שם הוא גברא דנפק בחומרתא: (ג) תוס' ד"ה הוצא וכו' אינו כעו"ג (ועוד מדפליגי) תמ"ש וכ"כ ס"ת ומדפליגי: (ד) ר"ה כיון וכו' בנעת של עץ שחומתה ממין אחר: (ה) בא"ד וכן משמע בחומר קטן דמדמה: (ו) בא"ד ולא שייך לתנאי נמים דילמא אליה:

מוסף רש"י

מי שנתן רשותו. לבני חצר מפני שבת ולא עירב ולאחר שביטל הוצא מביתו לחצר, אוסר. על בני חצר דהכלר שקליה לרשותיה (לעיל סח:).

רבינו חננאל

והתנן מי שנתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד אוסר דברי ר' מאיר. ודחי רב יוסף תני במתניתא אינו אוסר דברי ר' מאיר. ופירק אביי פירוק אחר, ואמר מתניתא בשלא החזיקו בני המבוי במבוי, לפיכך אע"ג דביטל רשותו (ו)אם הוציא אוסר, אבל המבטל רשותו וקדמו בני המבוי והחזיקו במבוי אע"פ שהוציא אחר כך לא אסר. כהוציא אם עד שלא נתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד יכול לבטל רשותו דברי ר' מאיר. ר' יהודי אומר בשוגג (לבטל) יכול [לבטל], אבל אם הוציא במזיד לאסור עליהן אין יכול לבטל. מי שנתן רשותו והוציא (אחר) בין שוגג בין מזיד אוסר דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר מזיד אוסר שוגג אינו אוסר. במה דברים אמורים בשלא החזיקו בני המבוי במבוי, אבל אם הוציאו הכלים שלהם והחזיקו בני המבוי במבוי, אע"פ שהוציא הוא כין בשוגג בין במזיד אין (אוסרין) [אוסרין]. אמר מר רבי יהודי' אומרה בלשון אחרת מהרו ועשו צורכיכם במבוי עד שלא תחשך ויאסר עליכם אלמא גוי הוא. ואין ביטול רשות מועיל במקום גוי עד שישכיר. והא אנן תנן במתני' עד שלא יוצא ויאסור עליכם אלמא לאו

עין משפט
נר מצוה

נא א מיי' פ"ב מהלכות עירובין הלכה ו סמג עשין לרבנן ג טוש"ע א"ח סי' שפח סעיף ג:
ב ומיי' פ"י מהל' מעכב ומוסגר הל' ט טוש"ע י"ד סי' קיט סעי' ד):

רב ניסים גאון

כמאן אי כר' מאיר דאמר משומד לדבר אחד הוי משומד לכל התורה כולה, אפילו אחד מכל איסורין שבתורה נמי. ואי כרבנן הא אמרי חשוד לדבר אחד לא נחשד לכל התורה. הא דר' מאיר משכחת לה בתוספתא דמאי, דתניא עם הארץ שקיבל עליו כל דברי חברות ונחשד על דבר אחד, נחשד על כולם דברי ר' מאיר. ואיתה להא ברייתא בגמ' דבכורות בפרק עד כמה ישראל חייבין להטפל בבכור. ודברי חכמים עד דהוי משומד לע"ז. איתנהו נמי בתוספתא בכורות (פ"ג) דתניא חשוד על ע"ז חשוד על כל המצות שבתורה. ולא למפרע אלא מיכן ולהבא שנא' למן היום אשר צוה ה' והלאה.

רבינו חננאל (המשך)

גוי הוא ובביטול פני ליה, אלא אם יוציא יאסר. ופרקינן מאי שלא יוציא דקתני במתני' שלא יוציא היום, כר' יהודי דקתני עד שלא תחשך. איבעית אימא לא קשיא הא דקתני ר' יהודה הצדוקי אינו מבטל אלא הרי הוא כגוי [ב]מחלל שבתות בפרהסיא. והאי במשומד מחלל שבתות בצינעא. והא דתניא משומד בגלוי פנים אינו מבטל רשותו כו' יהודי. **ההוא משומד דנפק בחומרתא דמדושא.** [פירוש טבעת כרגרסינן בגמ' בפרק מי שהפך ר' יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא[ח]), איקפד ר' אמי. אמר רב יוסף מאי טעמא איקפד, והתניא השירים והזמרים והטבעות הרי הן ככלים המטלטלים בחצר. וזה המשומד נפיק בה בשבת ברשות הרבים, כהדי דחזייה לר' יהודי נשיאה כסייה להאי חומרתא, כלומר נתביישם ממנו. אמר כגון זה שאינו מחלל שבת בגילוי פנים יכול לבטל רשות לר' יהודה. אמר רב הונא איזהו ישראל משומד זה המחלל שבת בפרהסיא. וא"ל רב נחמן אי לר' מאיר, אפילו עבר על אחת מכל המצוות שבתורה משומד הוי. אי לרבנן

ח) הישלם ע"פ הערוך ערך חמר. וכ' נס מחוק. ד"ה כיון שהגיעו ענין זה נפס ר"מ.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com